

Den som bedriver tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. Att ni har ett genomarbetat och anpassat egenkontrollprogram är en stor del i kommunens bedömning av er verksamhet. Om ert egenkontrollprogram inte uppfyller lagens krav kan ni inte beviljas ett försäljningstillstånd för tobak.

Av ert egenkontrollprogram ska framgå vilka rutiner ni och er personal ska arbeta efter för att säkerställa att er försäljning av tobaksvaror lever upp till lagens krav. Det är viktigt att personalen har god kännedom om egenkontrollprogrammet och att det är aktuellt. Ert egenkontrollprogram måste minst innehålla rutiner för det som anges i den här mallen.

På Folkhälsomyndighetens hemsida finns vägledning för egenkontrollprogram vid försäljning av tobak, *-Vägledning för egenkontrollprogram vid försäljning av tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare*, den ger er stöd för utformandet av egenkontrollprogrammet.

En tillståndshavare måste anmäla eventuella förändringar som är av betydelse för kommunens tillsyn. Uppgifter som ska anmälas är till exempel förändring av ert egenkontrollprogram.

Vid tillsynsbesök kontrolleras att egenkontrollprogrammet finns på plats och används regelbundet.

Försäljningsställe	Försäljningsställets namn (butik, webbplats eller annat försäljningsställe)		Antal anställda
Ägare	Organisationsnummer	Bolagets namn/namn på enskild näringsidkare	
Underskrift	Underskrift av behörig firmatecknare		
	Namnförtydligande	Ort och datum	

RUTINER VID FÖRSÄLJNING AV TOBAK

ÅLDERSKONTROLL enligt 5 kap. 18–19 §§ Lag om tobak och liknande produkter (LTLP)

Tobak får inte säljas till någon som inte fyllt 18 år. Om någon som misstänks vara under 18 år och vill köpa tobak gör vi följande:

Hur kontrollerar vi att kunder som handlar tobak genom automat, postorder, internet, eller liknande är myndiga?

EGENKONTROLLPROGRAM FÖR TOBAKSFÖRSÄLJNING

Tobak får inte säljas till någon som man misstänker kommer att lämna över tobaken till annan som inte får köpa tobak själv. Så här gör vi om någon misstänks "länga" tobak:

SKYLTVNING AV ÅLDERSGRÄNS enligt 5 kap. 18 § 3 stycket LTLP

På försäljningsstället ska det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Så här gör vi för att se till att en tydlig och klart synbar skylt med information om 18-årsgräns alltid finns på försäljningsstället:

MÄRKNING OCH INNEHÅLLSDEKLARATION enligt 3 kap. 1–6 §§ LTLP

Beskriv hur ni kontrollerar att de tobaksvarorna ni säljer följer kraven om märkning och innehållsdeklaration:

FÖRBUDET MOT VISS MARKNADSFÖRING enligt 4 kap. 1, 2 och 5–7 §§ LTLP

Beskriv hur ni ser till att förbudet mot reklam och annan marknadsföring av tobaksvaror efterföljs:

Verksamheten kommer att följa reglerna för marknadsföring av tobaksvaror enligt lagen om tobak och liknande produkter. Ja Nej

EGENKONTROLLPROGRAM FÖR TOBAKSFÖRSÄLJNING

KRAV PÅ STYCKFÖRPACKNINGAR enligt 3 kap. 7 § och 5 kap. 14 § LTLP

En styckförpackning med tobaksvaror ska uppfylla kraven på identitets- och säkerhetsmärkning enligt 3 kap. 7 § LTLP.

Så här gör vi för att säkerställa att styckförpackningarna vi säljer uppfyller kraven på identitets- och säkerhetsmärkning:

En styckförpackning med tobaksvaror får inte innehålla en mindre mängd än 20 cigaretter, 30 gram rulltobak eller 20 portioner snus. Så här gör vi för att säkerställa att styckförpackningarna inte innehåller mindre mängd än ovan:

INFORMATION OCH STÖD TILL PERSONAL

Personalen på försäljningsstället ska informeras och få det stöd som de behöver för att kunna följa de lagar och regler som gäller för verksamheten.

Så här ser våra rutiner för utbildning av egen personal ut:

Så här agerar vi om en kund blir hotfull vid någon situation:

Övrig information:

Då lagförfattningar kan erhålla tillägg och ändringar så är det viktigt att man håller sig aktualiserad. Hur kommer vi att se till att egenkontrollprogrammet hålls uppdaterat?

EGENKONTROLLPROGRAM FÖR TOBAKSFÖRSÄLJNING

Vilka är våra rutiner för att se till att tillfällig personal som arbetar i kassan utbildas om gällande regler för försäljning av tobak?

Övrigt:

EGENKONTROLLPROGRAM FÖR TOBAKSFÖRSÄLJNING

UTDRAG UR LAG (2018:2088) OM TOBAK OCH LIKANDE PRODUKTER

3 kapitlet – Märkning och förpackning

1 § Förpackningar till tobaksvaror och örtprodukter för rökning som är avsedda att tillhandahållas konsumenterna på marknaden ska förses med texter och illustrationer som upplyser om de hälsorisker som är förenade med bruk av tobak och örtprodukter för rökning samt om rökavvänjning (hälsovarningar).

Tillverkare och importörer ansvarar för att förpackningar till tobaksvaror och örtprodukter för rökning förses med hälsovarningar.

Om en förpackning till en tobaksvara eller en örtprodukt för rökning saknar hälsovarningar, får varan eller produkten inte tillhandahållas konsumenterna eller, när det gäller tobaksvaror, detaljhandlaren på marknaden. Detsamma gäller om hälsovarningarna inte uppfyller föreskrifter om utformningen av varningarna som har meddelats med stöd av 11 kap. 7 §.

7 § Styckförpackningar till tobaksvaror ska förses med en unik identitetsmärkning och en säkerhetsmärkning.

Tillverkare och importörer ansvarar för att styckförpackningar till tobaksvaror förses med sådan märkning.

Tobaksvaror får inte tillhandahållas konsumenterna eller detaljhandlaren på marknaden, om sådan märkning saknas.

4 kapitlet – Marknadsföring

1 § En näringsidkare som marknadsför tobaksvaror till konsumenterna får inte använda kommersiella annonser i

1. periodiska skrifter eller andra jämförbara skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig,
2. ljudradio- eller tv-program eller tv-sändningar över satellit som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696), eller
3. andra överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig.

2 § Även annan marknadsföring av tobaksvaror till konsumenterna än som avses i 1 § är förbjuden. Detta gäller dock inte

1. i tryckta skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig eller i överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig,
2. marknadsföring som endast består i att tillhandahålla tobaksvaror för försäljning, eller
3. kommersiella meddelanden inne på försäljningsställen som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak.

Kommersiella meddelanden enligt första stycket 3 ska i den omfattning det är möjligt placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället.

5 § En näringsidkare som marknadsför antingen en annan vara än en tobaksvara eller en tjänst till konsumenterna får inte använda ett varukännetecken som helt eller delvis används för en tobaksvara eller enligt gällande bestämmelser om varumärken är registrerat eller inarbetat för en sådan vara, om marknadsföringen sker i kommersiella annonser i

1. periodiska skrifter eller i andra jämförbara skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig,
2. ljudradio- eller tv-program eller i tv-sändningar över satellit som omfattas av radio- och tv-lagen (2010:696), eller
3. andra överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig.

6 § Om en näringsidkare använder ett sådant varukännetecken som avses i 5 § vid marknadsföring till konsumenterna på något annat sätt än som sägs där, ska näringsidkaren iaktta den måttfullhet som är betingad av att kännetecknet också kan förknippas med tobaksvaran.

EGENKONTROLLPROGRAM FÖR TOBAKSFÖRSÄLJNING

7 § Bestämmelserna i 5 och 6 §§ tillämpas inte

1. i fråga om ett varukännetecken som i endast begränsad omfattning förekommer vid marknadsföring av tobaksvaror,
2. i fråga om ett varukännetecken som framträder i en form som tydligt skiljer sig från utseendet på tobaksvarans kännetecken, eller
3. i andra fall om det är oskäligt.

5 kapitlet – Handel

12 § En näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning ska ge personalen den information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa denna lag och anslutande föreskrifter.

14 § En styckförpackning med 1. cigaretter ska innehålla minst 20 cigaretter, 2. rulltobak ska innehålla tobak som väger minst 30 gram, och 3. portionsförpackat snus ska innehålla minst 20 portioner.

Cigaretter, rulltobak och portionsförpackat snus får inte tillhandahållas konsumenter på marknaden i mindre mängd än vad som anges i första stycket.

18 § Tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Den som lämnar ut en sådan vara eller produkt ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått nämnda ålder.

Om det finns särskild anledning att anta att varan eller produkten är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år, får den inte lämnas ut.

På försäljningsställen ska det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut sådana varor eller produkter som avses i första stycket till den som inte har fyllt 18 år.

19 § Tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som säljs till konsumenter ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera mottagarens ålder. Detta gäller även när försäljningen sker genom automat, via postorder, distansförsäljning eller på liknande sätt.